

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 10C/40/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816201517
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Tengely
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7816201517.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, samosudca JUDr. Marián Tengely, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému O. P., narodenému XX.XX.XXXX, bytom Č. XX, XXX XX Č., o zaplatenie 1 190,89 € istiny s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Zaväzuje žalovaného uhradiť žalobcovi 117,96 € istiny s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 04.04.2013 do zaplatenia v mesačných splátkach po 10,00 € počnúc od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, vždy do konca toho ktorého mesiaca pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietá.

Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.05.2012 v článku 4, podľa ktorej: "V prípade porušenia záväzku účastníka uvedeného v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku, v dôsledku čoho dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke číslo 1. V prípade žiadosti účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky podniku." je neplatná ako neprijateľná zmluvná podmienka.

Nepriznáva žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 190,89 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 139,19 € od 04.02.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 117,96 € od 04.04.2013 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 580,89 € od 04.01.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

Žalobu odôvodnil tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, so sídlom Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, ako postupca, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2014 postúpila na žalobcu pohľadávku voči žalovanému v žalovanej výške.

Poukázal na skutočnosť, že žalovaný dňa 16.05.2012 uzavrel s právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. - Zmluvu č. 5703468, predmetom ktorej bolo poskytovanie

telekomunikačných služieb v zmysle zákona o elektronických komunikáciách v platnom a účinnom znení. Na základe Zmluvy právny predchodca žalobcu - spoločnosť Slovak Telekom, a.s. - poskytol žalovanému telekomunikačné služby, špecifikované v Zmluve za podmienok stanovených v Zmluve a vo Všeobecných podmienkach. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v Zmluve a v Cenníku. Právny predchodca žalobcu vyúčtoval žalovanému cenu za poskytnuté telekomunikačné služby v súlade so svojimi platnými cenovými podmienkami a žalovanému vystavil vyúčtovacie faktúry, pričom žalobcovi postúpil pohľadávku na faktúre s variabilným symbolom 7212791441, znejúcej na sumu 352,85 € a splatnej dňa 03.01.2013, pohľadávku na faktúre s variabilným symbolom 7300431079, znejúcej na sumu 139,19 € a splatnej dňa 03.02.2013, pohľadávku na faktúre s variabilným symbolom 7302722877, znejúcej na sumu 117,96 € a splatnej dňa 03.04.2013 a pohľadávku na faktúre s variabilným symbolom 7313254767, znejúcej na sumu 580,89 € a splatnej dňa 03.01.2014. Žalovaný odo dňa postúpenia pohľadávky ku dňu spisania žaloby nevykonal žiadnu, ani čiastočnú úhradu pohľadávok. Nezaplatením faktúr v lehote splatnosti riadne a včas sa žalovaný dostal vo vzťahu k žalobcovi v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka do omeškania, a preto si žalobca uplatnil úrok z omeškania z dlžnej sumy vo výške podľa platných právnych predpisov za každý deň omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti každej z uplatnených faktúr až do jej zaplatenia.

Žalobca sa na pojednávaní nezúčastnil, svoju neúčasť ospravedlnil a súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti.

Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal, aby súd preveril zmluvu z hľadiska možného premlčania nárokov žalobcu, ako aj z hľadiska výšky uplatnenej zmluvnej pokuty, ktorá sa mu javila byť vysoká. Žalovaný zároveň poukázal na svoje súčasné sociálne a majetkové pomery. Uviedol, že je nezamestnaný a poberá len dávky v hmotnej núdzi vo výške 60 €, preto pre prípad, že by ho súd zaviazal na úhradu nejakej sumy, požiadal o priznanie splátok vo výške 10 €, ktoré by mohol platiť.

Súd sa v konaní oboznámil s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil nasledovné:

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2014 a výňatkov z jej Prílohy vyplýva, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávky voči žalovanému, identifikované variabilnými symbolmi 7212791441, 7300431079, 7302722877 a 7313254767, v celkovej výške 1 190,89 €.

Zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.05.2012 (ďalej len „Zmluva o poskytovaní služieb“) a Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.05.2012 (ďalej len „Dodatok“), vyplýva, že Zmluva o poskytovaní služieb bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. - a žalovaným, vrátane Dodatku, ktorého obsahom bol dohodnutý program služieb RELAX 100, odpredaný mobilný telefón Samsung B5510 Galaxy Y Pro za 1,00 € s dobou viazanosti 24 mesiacov a so zmluvnou pokutou 248,95 €.

Z faktúry č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012, splatnej dňa 03.01.2013, vyplýva, že právny predchodca žalobcu fakturoval žalovanému sumu 352,85 € z titulu mesačných poplatkov za služby.

Z faktúry č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013, splatnej dňa 03.02.2013, vyplýva, že právny predchodca žalobcu fakturoval žalovanému sumu 229,19 € z titulu mesačných poplatkov za služby.

Z faktúry č. 7302722877 zo dňa 15.03.2013, splatnej dňa 03.04.2013, vyplýva, že právny predchodca žalobcu fakturoval žalovanému sumu 117,96 € z titulu mesačných poplatkov za služby.

Z faktúry č. 7313254767 zo dňa 15.12.2013, splatnej dňa 03.01.2014, vyplýva, že právny predchodca žalobcu fakturoval žalovanému sumu 580,89 € z titulu zmluvnej pokuty za porušenie zmluvných povinností.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je čiastočne, v časti úhradenia poplatkov za služby, vyfakturovaných žalovanému faktúrou č. 7302722877, znejúcou na sumu 117,96 €, splatnou dňa 03.04.2013, tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku, dôvodná, a preto v tejto časti žalobe vyhovel. V časti o zaplatenie mesačných poplatkov za služby vyfakturovaných

žalovanému faktúrou č. 7212791441, znejúcou na sumu 352,85 €, splatnou dňa 03.01.2013, a faktúrou č. 7300431079, znejúcou na sumu 229,19 €, splatnou dňa 03.02.2013 a žalobcom uplatnenou vo výške 139,19 €, a v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty žaloba nie je dôvodná, a preto súd žalobu žalobcu v tejto časti zamietol.

Nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov za služby sa opiera o Zmluvu o poskytovaní služieb, Všeobecné podmienky pre poskytovanie verejných služieb prostredníctvom pevnej siete spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „Všeobecné podmienky“), Cenník pre poskytovanie služieb spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „Cenník“), faktúru za poskytnuté služby č. 7302722877 zo dňa 15.03.2013 a o ustanovenia zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom do 31. augusta 2012, t.j. v čase uzavretia predmetnej Zmluvy o poskytovaní služieb a jej Dodatku (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“).

Podľa ustanovenia § 43 ods. 12 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách, účastník je povinný používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb a platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa ustanovenia § 44 ods. 8 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách, podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej (v znení jej Dodatku) právny predchodca žalobcu poskytoval žalovanému dohodnutý program služieb, avšak ten cenu za poskytnuté služby v lehote splatnosti nezaplatil. Súd preto z titulu nedoplatku na poskytnutých službách vyfakturovaných faktúrou č. 7302722877 zo dňa 15.03.2013 priznal žalobcovi plnenie vo výške 117,96 € a žalovaného zaviazal úhradou dlžnej sumy, predstavujúcej cenu za poskytnuté telekomunikačné služby.

Výrok o úrokoch z omeškania sa opiera o ustanovenie § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení, t.j. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o poskytovaní služieb a jej Dodatku (ďalej len „Občiansky zákonník“), v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Ohľadom prevyšujúcej časti uplatneného nároku na zaplatenie poplatkov za služby vyfakturovaných žalovanému faktúrou č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012, splatnou dňa 03.01.2013 a znejúcou na sumu 352,85 €, a faktúrou č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013, splatnou dňa 03.02.2013 a znejúcou na sumu 229,19 €, žalobcovi postúpenej a ním uplatnenej vo výške 139,19 €, s príslušenstvom (s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 139,19 € od 04.02.2013 do zaplatenia) súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto ju v tejto časti zamietol.

Podľa ustanovenia § 100 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka:

(1) Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

(3) Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Z oboznamovanej faktúry č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012, znejúcej na sumu 352,85 €, vyplýva, že splatnosť vyfakturovaných mesačných poplatkov za služby poskytnuté právnym predchodcom žalobcu žalovanému v období od 15.11.2012 do 14.12.2012 bola právnym predchodcom žalobcu určená na deň 03.01.2013. Z faktúry č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013, znejúcej na sumu 229,19 €, vyplýva, že splatnosť vyfakturovaných mesačných poplatkov za služby poskytnuté právnym predchodcom žalobcu žalovanému v období od 15.12.2012 do 14.01.2013 bola právnym predchodcom žalobcu určená na deň 03.02.2013.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že najneskôr odo dní nasledujúcich po dňoch splatnosti predmetných faktúr, t.j. od 04.01.2013 (pre faktúru č. 7212791441) a od 04.02.2013 (pre faktúru č. 7300431079), sa právny predchodca žalobcu dozvedel, že žalovaný si neplní svoje povinnosti v súlade so Zmluvou o poskytovaní služieb, a teda žalobca (respektíve jeho právny predchodca) najneskôr od 04.01.2013 (pre faktúru č. 7212791441) a najneskôr od 04.02.2013 (pre faktúru č. 7300431079) zistil, že žalovaný je v omeškaní s úhradou dlžnej sumy. Súd má preto za to, že premlčacia lehota začala plynúť už od doby, keď žalobcovi (respektíve jeho právnemu predchodcovi) vzniklo právo vymáhať dlžnú sumu voči žalovanému, teda odo dní nasledujúcich po dňoch splatnosti predmetných faktúr, t.j. pre faktúru č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012 odo dňa 04.01.2013 a uplynula dňa 04.01.2016, a pre faktúru č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013 odo dňa 04.02.2013 a uplynula dňa 04.02.2016. Žalobca (respektíve jeho právny predchodca) preukázateľne vedel o tom, že žalovaný si neplní svoje povinnosti v zmysle Zmluvy o poskytovaní služieb, a teda mal reálnu možnosť uplatňovať si voči žalovanému svoje práva žalobou na súde. Keďže tak neurobil, plynula mu premlčacia lehota a táto pokračovala aj po postúpení pohľadávky na žalobcu, nebola prerušená a nezačala plynúť nanovo, pričom žaloba na súd bola podaná dňa 02.03.2016. Z uvedeného vyplýva, že právo žalobcu ako právneho nástupcu spoločnosti Slovak Telekom, a.s., vyplývajúce z faktúry č. 7212791441, sa premlčalo najneskôr dňa 04.01.2016, a vyplývajúce z faktúry č. 7300431079 najneskôr dňa 04.02.2016, a teda žaloba bola na súd podaná už po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty.

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom od 1. mája 2014, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Nakoľko v zmysle citovaného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa musí súd od 1. mája 2014 v spotrebiteľských veciach ex offio, t.j. aj bez námietky účastníka konania, prihliadnuť na premlčanie nároku žalobcu, súd z titulu premlčania nároku žalobcu na zaplatenie poplatkov za služby vyfakturovaných žalovanému faktúrou č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012, splatnou dňa 03.01.2013 a znejúcou na sumu 352,85 €, a faktúrou č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013, splatnou dňa 03.02.2013, znejúcou na sumu 229,19 € a žalobcom uplatnenou vo výške 139,19 € s príslušenstvom (s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 139,19 € od 04.02.2013 do zaplatenia) žalobu v tejto časti zamietol. Z predložených listinných dôkazov (faktúry č. 7212791441 zo dňa 15.12.2012 a faktúry č. 7300431079 zo dňa 15.01.2013) vyplýva, že splatnosť dlžných súm, nastala dňa 03.01.2013 a dňa 03.02.2013, čo znamená, že ku dňu podania žaloby (uplatnenia nároku žalobcom) bola pohľadávka žalobcu voči žalovanému žalobou uplatnená vo výške 352,85 € a vo výške 139,19 €, t.j. spolu vo výške 492,04 €, už premlčaná, na čo musel súd ex offio prihliadnuť, a preto žalobcovi nemohol priznať zaplatenie dlžnej sumy v úhrnej výške 492,04 €. Z rovnakého dôvodu, keďže súd žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie istiny, mu nepriznal ani uplatnený úrok z omeškania.

Súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná ani v prevyšujúcej časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 580,89 € s príslušenstvom (s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 04.01.2014 do zaplatenia), a preto žalobu žalobcu aj v tejto časti zamietol.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka:

(1) Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

(2) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

(3) Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/26/2012 zo dňa 23.05.2012 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/32/2012-46 zo dňa 15.03.2012.

Podľa ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 smernice sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora č. C-76/10 vo veci POHOTOVOSŤ / Korčkovská), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa

ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto nemôže ísť len o čiastočnú neplatnosť zmluvnej pokuty. Súd ako orgán členského štátu Európskej únie je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a Občianskeho zákonníka). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednaní nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Podľa ustanovenia § 153 ods. 3 a 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“):

(3) Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

(4) Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Zmluvná podmienka uvedená v bode 4 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.05.2012 je neprijateľnou podmienkou. Preto súd podľa § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku uviedol neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nakoľko nepriznal žalobcovi požadované plnenie z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a to zmluvnej pokuty.

Zmluvná podmienka dohodnutá v bode 4 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.05.2012 je pre rozpor s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Zmluvná podmienka ohľadom zmluvnej pokuty, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú,

nebola individuálne dojednaná, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši stovky sporov, kde vystupuje žalobca alebo jeho právny predchodca a uplatňuje si právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvy o poskytovaní verejných služieb sa líšia svojim obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, programe služieb, aktivovaných službách, výške zľavnených mesačných paušálnych poplatkov, dobe viazanosti a zmluvnej pokute. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami, do ktorých sa údaje dopisujú. Žalobca v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Žalovaný ako spotrebiteľ sa Dodatkom k Zmluve o poskytovaní služieb zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 € za akékoľvek porušenie povinností zo strany žalovaného, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť.

Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti, aj v tom prípade, ak by žalovaný porušil zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocikakom porušení povinností a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, respektíve zmluvných pokút uplatnených žalobou v úhrnnej výške 580,89 €, keďže si ju (ich) uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Súd nepopiera význam zmluvnej pokuty, avšak v konkrétnom prípade sa jednalo o formulárovú zmluvu, kde zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy a žalovaný nemohol ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že sa rozhodol zmluvu uzavrieť. Zmluvná podmienka, a to zmluvná pokuta, nebola individuálne dojednaná. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta postihovala žalovaného vždy pri porušení zmluvnej povinnosti bez ohľadu na časové hľadisko, takáto zmluvná podmienka bola neprijateľná, a preto nemohla byť poskytnutá ochrana žalobcovi v podobe priznania zmluvnej pokuty.

Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je aj sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality. Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca (respektíve jeho právny predchodca) rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracuje také zmluvné dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Okrem toho súd dojednanie o zmluvnej pokute považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj preto, že dodávateľ na základe takto formulovaného dojednania zmluvnej pokuty (ak účastník poruší akúkoľvek z povinností podľa tejto Zmluvy), môže od spotrebiteľa požadovať zmluvnú pokutu v dohodnutej výške za každé porušenie zmluvnej povinnosti, teda môže od spotrebiteľa žiadať niekoľkonásobok dohodnutej zmluvnej pokuty. Je nepochybné, že takéto zmluvné dojednanie vnáša do tohto právneho vzťahu neprimeranú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tohto právneho vzťahu, a to na úkor spotrebiteľa. Zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán.

Súd pri zohľadnení všetkých týchto skutočností dospel k záveru, že dohoda účastníkov o zmluvnej pokute v Zmluve o poskytovaní služieb je neprijateľná zmluvná podmienka, a preto je podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

Súd ďalej konštatuje, že žalobca v konaní predložil faktúru zo dňa 15.12.2013, kde jeho právny predchodca fakturoval žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 580,89 €. V konaní však žiadnym listinným dôkazom nepreukázal, že by žalovaný porušil zmluvné podmienky, a teda, že by nezotrval v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti, prípadne porušil svoje iné, zmluvnou pokutou sankcionované,

povinnosti. Žalobca totiž o tom nepredložil žiadny listinný dôkaz. Aj z uvedených dôvodov bolo potrebné žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 580,89 € zamietnuť, nakoľko žalobca v konaní nepreukázal, že by mu vôbec vznikol nárok na zmluvnú pokutu.

Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 580,89 €, t.j. v časti prevyšujúcej plnenie priznané žalobcovi z titulu nedoplatku na vyfakturovaných poskytnutých službách, z dôvodu, že sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku uplatňovanú v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Výrok o priznaní splátok žalovanému sa opiera o ustanovenie § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak súd uloží v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť lehotu dlhšiu alebo určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročniti určí.

Súd dospel k záveru, že vzhľadom na sociálne, zárobkové a majetkové pomery žalovaného, najmä na výšku jeho mesačného príjmu, tvoreného len dávkou v hmotnej núdzi, by nebolo v jeho schopnostiach a možnostiach dlžnú sumu uhradiť jednorázovo v kratšej lehote, a preto umožnil žalovanému dlžnú sumu splatiť v mesačných splátkach po 10,00 € pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky.

Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Nakoľko žalobca bol úspešný na 10 % v pomere k celku a žalovaný bol úspešný na 90 % v pomere k celku, súd v konečnom dôsledku nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov, keďže úspech žalovaného presiahol úspech žalobcu a žalovaný si v konaní náhradu trov neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ustanovenia § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ustanovenia § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, možno odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a Občianskeho súdneho poriadku), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.